

Rekognice

Rekognice jako samostatná kriminalistická metoda slouží k identifikaci osob, věcí či zvířat v souvislosti s kriminalisticky relevantní událostí. Zároveň je ale také procesním úkonem upraveným v samostatném oddílu trestního řádu nazvaném Některé zvláštní způsoby dokazování. Toto zařazení, ke kterému došlo po novelizaci s účinností od roku 2002, napovídá, že důležitost a význam rekognice nelze podceňovat a kromě odborníků z řad teoretiků se jí nově zcela oprávněně dostalo větší pozornosti i ze strany zákonodárce.

Diplomová práce je rozčleněna do šesti kapitol a každá z nich pojednává o rekognici z jiného hlediska, jež ve svém souhrnu pokrývají nejpodstatnější aspekty a skutečnosti s rekognicí souvisejících.

První kapitola je věnována teoretickému úvodu do problematiky rekognice jako takové, její definici, vymezení její podstaty a rovněž jednotlivým druhům rekognice s vymezením základních odlišností, jež mezi jednotlivými druhy panují. V poslední řadě tato kapitola obsahuje také teoretické zasazení tohoto institutu do kriminalistické vědy.

V kapitole druhé je zmapováno konstituování rekognice od nejstarších pramenů, jež se v minulosti o rekognici třeba jen zmiňují až po současnou právní úpravu v trestním řádu, která je podrobena podrobnější analýze. Zejména se jedná o § 104b TR věnovaný rekognici, jehož osm odstavců představuje vůbec nejzásadnější pravidla a postupy, jež zákonodárce považoval za důležité výslovně upravit.

Kapitola třetí se zabývá charakterem a základními vlastnostmi rekognice, jejichž definování a vymezení by mělo usnadnit lepší porozumění ve vztahu k podstatě zkoumaného procesního úkonu. Pozornost je zde věnována neodkladnosti a neopakovatelnosti, jako základním znakům, jež rekognici definují a zároveň vymezení výjimek, kdy tyto atributy ustupují do pozadí v zájmu sledovaného cíle, jež tuto výjimku odůvodňuje. V další části kapitoly následuje odlišení od některých dalších procesních institutů, které by mohly být v určitých situacích s rekognicí zaměňovány či jsou si minimálně v určitých znacích blízké.

Čtvrtá kapitola obsahuje výčet a podrobný popis dvanácti základních zásad, pravidel a doporučení, která by měla být v zájmu dosažení objektivních a před soudem použitelných výsledků rekognice dodržována.

V kapitole páté je obsažen výčet určitých návrhů na zlepšení právní úpravy tak, aby byly odstraněny nejasnosti, které v praxi ohledně rekognice stále panují, jež by měly sloužit lepší průkaznosti a bezchybnému průběhu tohoto znovuzpůsobovacího úkonu.

Závěrečná, šestá, kapitola pojednává o provedeném pokusu týkajícím se sestavování skupiny přivzatých figurantů k rekognici osob. Jeho cílem bylo zejména pokusit se posoudit významnost vlivu skutečné podobnosti přivzatých osob s identifikovaným objektem, neboť v praxi činí často velké obtíže sestavit rovnocennou skupinu osob, jež by si vzhledově odpovídaly v takové míře, aby byla zajištěna stoprocentní objektivita a průkaznost výsledků rekognice.